

Za manj voženj z avtomobilom sta ključni ustrezna infrastruktura in prijetna uporabniška izkušnja

3.6.2026 - | gov.si

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je v sodelovanju z Veleposlaništvom Kraljevine Nizozemske v Republiki Sloveniji organiziralo 5. Nacionalno kolesarsko konferenco, ki je bila letos tudi zaključni dogodek mednarodnega projekta Active2Public Transport (A2PT).

Konferenca je združila domače in tuje strokovnjake, ki so razpravljali o pomenu aktivne mobilnosti pri dostopu do večmodalnih vozlišč ter o rešitvah, ki povezujejo hojo, kolesarjenje in javni prevoz v enoten, učinkovit sistem, ki zmanjšuje potrebo po uporabi osebnega avtomobila.

Dostopnost do postajališč javnega prevoza je eden ključnih dejavnikov, ki vpliva na to, ali se ljudje odločijo za trajnostne oblike mobilnosti ali za uporabo osebnega avtomobila, je uvodoma izpostavil minister za okolje, podnebje in energijo mag. Bojan Kumer. Vendar je pri tem pomembno tudi to, kako ljudje doživljajo potovalno izkušnjo, je poudaril: »Pogosto govorimo o zadnjem kilometru do postaje ali postajališča, vendar se uspešnost javnega prevoza ne začne na peronu, temveč že doma, pred vhodnimi vrati uporabnika. Ne gre le za zadnjih sto metrov, temveč za celotno pot«. Kot je pojasnil, si ministrstvo prizadeva za bolj zeleno, zdravo in povezano Slovenijo s kraji, »kjer je hoja prijetna izbira, kolesarjenje del vsakdana, javni prevoz dostopen, zanesljiv in dobro povezan z drugimi oblikami mobilnosti. Javni prostor mora biti najprej namenjen ljudem,« je dejal minister. Ob tem je dodal, da se s prenovo Potniškega centra Ljubljana v Sloveniji izvaja »največja železniška in prometna naložba v naši zgodovini«. Prav zato imajo projekti, kot je A2PT, ključno vlogo pri oblikovanju dostopnega, povezanega in uporabnikom prijaznega sistema trajnostne mobilnosti.

Konferenca je potrdila pomen mednarodnega sodelovanja pri izmenjavi znanja in izkušenj ter pri nadaljnjem razvoju trajnostnih prometnih rešitev v Sloveniji in širšem podonavskem prostoru. Veleposlanica Kraljevine Nizozemske v Republiki Sloveniji, Janneke Vrijland, je poudarila pomen aktivne mobilnosti v nizozemski podnebni politiki, pri čemer Slovenija in Nizozemska odlično sodelujeta, zlasti na področju podnebnih ukrepov in zelenega prehoda. Spomnila je, da ima Nizozemska več koles kot prebivalcev: Približno 25 odstotkov vseh poti pa se opravi s kolesom, kar predstavlja najvišji delež na svetu. Vendar uspeh kolesarjenja ne temelji na posebni čustveni navezanosti na kolo, temveč na dejstvu, da je kolesarjenje pogosto najhitrejši, najlažji in najbolj priročen način premikanja,« je povedala. Ob tem je pojasnila, da nizozemska kolesarska kultura ni nastala čez noč, temveč se je razvijala skozi desetletja sistematičnih vlaganj, preizkušanj in stalnih izboljšav. Ta proces se nadaljuje še danes, skozi učenje, prilagajanje in inovacije.

Projekt A2PT kot pomemben mejnik povezovanja aktivne mobilnosti in javnega potniškega prometa

Zaključek projekta A2PT predstavlja pomemben mejnik na področju povezovanja aktivne mobilnosti in javnega potniškega prometa. Pridobljena znanja, analize in priporočila bodo služila kot podlaga za nadaljnje ukrepe, ki spodbujajo boljše povezovanje hoje, kolesarjenja in javnega prevoza. Irene Bittner iz Avstrijske agencije za energijo, vodilnega partnerja projekta, je poudarila, da lahko že preproste spodbude pomembno vplivajo na potovalne navade ljudi. »Izkušnje projekta kažejo, da lahko brezplačen dostop do kolesa ali e-kolesa za kratek čas spodbudita dejanske spremembe pri

izbiri načina prevoza,« je dejala.

Pomembna ugotovitev projekta je tudi, da približno 70 odstotkov potnikov do postaj javnega prevoza pride peš ali s kolesom, kar kaže, da je privlačnost javnega prevoza močno odvisna od kakovosti povezav v prvem in zadnjem kilometru. Kot je navedel Gregor Steklačič z Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, so se v okviru projekta v Sloveniji osredotočili na pet lokacij – Ljubljano, Medvode, Krško, Celje in Bled. »Analize so pokazale, da so pešpoti na teh območjih večinoma urejene in funkcionalne, čeprav še niso povsod optimalne. Hkrati pa primeri kolesarnic na železniških postajah kažejo, da sama infrastruktura ni dovolj. Če ni del širšega, dobro povezanega sistema, pogosto ostaja premalo izkoriščena,« je povedal.

Eden izmed konkretnih rezultatov projekta v Sloveniji je nadgradnja varovane kolesarnice pred Železniško postajo Grosuplje, ki se nahaja v neposredni bližini avtobusne postaje. Kot je pojasnila Staša Kraljič z Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, so uporabnikom omogočili varno parkiranje, polnjenje in izposajo električnih koles ter jim prek družbenih omrežij predstavili preprosto uporabo sistema. »V raziskavi smo ugotovili, da so bili uporabniki z uporabo varne kolesarnice in e-koles zelo zadovoljni. Več jih je izpostavilo udobje in praktičnost takšnega načina prevoza, nekateri pa so izrazili celo interes za nakup lastnega e-kolesa,« je povedala. V testnem obdobju je bila uporaba e-koles brezplačna, o nadaljnjem modelu upravljanja pa bo odločala Občina Grosuplje.

Da infrastruktura sama po sebi ne zagotavlja uspeha trajnostne mobilnosti, je opozoril tudi Andreas Friedwagner iz organizacije Verracon. Po njegovih besedah javni prevoz ostaja temelj trajnostnega prometnega sistema, vendar sta njegov razvoj in dejanska uporaba odvisna predvsem od politične zavezanosti in jasne vizije. »Odločilno vlogo ima politična volja, ki omogoča sprejemanje pogumnih in dolgoročnih odločitev ter daje prednost pešcem, kolesarjem in javnemu prevozu pred avtomobilskim prometom. Šele takšen pristop omogoča vzpostavitev resnično učinkovitega in trajnostnega sistema mobilnosti,« je sklenil.

Potniški center Ljubljana kot osrednji projekt urbane preobrazbe mesta

Kot je pojasnila Anita Goršek z Ministrstva za infrastrukturo, v okviru projekta A2PT poteka prenova Potniškega centra Ljubljane, ki združuje prometno infrastrukturo in kakovostno urejanje javnega prostora. »Ne gre zgolj za prometni in logistični projekt, temveč za celovito vizijo preobrazbe tega dela mesta. »Cilj je vzpostaviti nove urbane standarde ter ponovno povezati dva dela Ljubljane, ki ju je železniška infrastruktura desetletja ločevala,« je poudarila.

Udeleženci konference so si ob zaključku dogodka ogledali Miklošičevo cesto, pomembno povezavo med Potniškim centrom Ljubljana in mestnim središčem, kjer že potekajo priprave na začasno preureditev prostora. Ta bo ulico postopno preoblikovala v varnejši, bolj zelen in prijetnejši javni prostor za pešce in kolesarje.

<https://www.gov.si/novice/2026-06-03-za-manj-vozenj-z-avtomobilom-sta-kljucni-ustrezna-infrastruktura-in-prijetna-uporabniska-izkusnja>